

לכבוד הגאון הגדול הרב ר'... שליט"א דיין בביד"צ... .. בני ברק עיה"ת.

לאחר שביקשני לכתוב לו בקצרה את פרשיית הבראקל וכל הסערה המתחוללת סביב כשרות עוף זה, ובכוונתו עוד לדון בזה בבד"ץ יחד עם שאר חברי הבד"ץ, אכתוב לו כאן בקצרה תמצית הטענות והפקפוקים שיש לדון על כשרותו ומסורתו של עוף הבראקל, ואף שלמעשה נראה שמאחר שגופי הכשרות הגדולים כמו העדה החרדית והרב לנדא וכן שאר כשרויות כמו הרב רובין והרב מחפוד וכו' כבר הודיעו שלא יכניסו אליהם את עוף הבראקל, וכמו כן גם גדולי הכשרויות בחו"ל מסרבים להכניס אליהם את עוף הבראקל, א"כ כבר מיותר לכאורה לדון בזה, אבל היות שעדיין ישנם יחידים שמתעקשים להכשיר את העוף ומתכננים עוד לעשות שחיטות לעצמם מעוף זה, על כן לענ"ד כדאי הדבר לדון בזה כדי להציל ממכשול את היחידים הטועים, ולפרסם קבל עם ועדה שעוף זה אסור באכילה, וכתבתי לפו"ר ובקצרה ממש, ומעכ"ת שליט"א יברר היטב כל טענה וטענה.

א] מפיצי הבראקל טוענים [בקונטרס "מסורת טהרת העופות"], שעוף הבראקל הוא העוף האמיתי והמקורי שכל עם ישראל אכלו בכל מקומות מושבותיהם עד שהחלה תעשיית העוף התעשייתי המצוי בינינו, ולדבריהם אין זה עוף חדש שצריך להחזיקו במסורת, אלא אדרבה זהו העוף שזקנינו היו אוכלים.

אולם דבריהם תמוהים מאוד, ראשית, הרי עדיין חיים בינותינו זקנים רבים למעלה מגיל שבעים ושמונים ואין מי שמכיר אותו, שנית תמוה מדוע לא נשאר עוף אחד לפליטה בכל הארץ, והרי אם זה היה העוף המצוי א"כ איך נכחדו כולם עד האחרון שבהם, ושלישית תמוה מאוד מדוע בספרי הגויים לא מתועד בשום מקום שזהו העוף הנאכל בכל מקום? אתמהה!!!

ועוד תמוה שכבר שוחחנו עם כמה מאוכלי הבראקל, והם טוענים שעוף זה קשה מאוד לאכילה ואינו ראוי לאכילה אלא לאחר בישול רב, וגם אז הוא נמרח כעין מסטיק ואינו עוף לאכילה כלל, ומה גם שהבשר שבו מועט מאוד ביחס לעצמותיו [וכעין פליגאלעד], ואין זה עוף של אכילה, [ואשר לכן מפיצי הבראקל מכליאים אותו עם פטם, כדי להוציא ממנו את תכונות הבראקל ולהרכיב בו תכונות הפטם].

ובאמת יש עוף הדומה לו המכונה בלאדי, וכפי הנראה באמת הבלאדי היה מצוי בינינו, אך הבראקל הדומה לו, לא היה מצוי בינינו, וכמו שיבואר להלן בס"ד.

ב] יש כאן עוד כמה וכמה עניינים מה לדון על סימני עוף זה, ראשית - צבע רגליו אין בדומה לו בכל העופות למעט העוף הטמא סילקי, וכמו כן אין היכר בעוף זה בין זכר לנקיבה ובזה הוא דומה לעוף הדיונון הטמא, ומלבד זאת נשמעים טענות עליו שהוא קולט מהאוויר ואוכל כדוגמת עוף טמא, [וכן לא נבדק אם הוא חולק את רגליו כעוף טמא או שחולק רק לפעמים וחוזר אח"כ ליישר עצמו כדוגמת עופות הפטם שאנו אוכלים, וצריך עוד בירור].

ג] עצם ההנחה שהבראקל המיובא על ידם עדיף משאר עופות כיון שיש להם בירור גמור עליו שאינו מוכלא בשאר עופות, וזאת על סמך נאמנות של גויים בבלגיה משמרי עופות, לא נתברר מהי הנאמנות של אותם הגויים, ומהיכתי תיתי לסמוך עליהם ולהאמין להם שלא הכליאו ולא ערבו את עוף הבראקל במינים טמאים וחסרי מסורת.

וביותר תמוה שהרי הגויים ששימרו עופות אלו לא שמרו אותם אלא קרוב למאה שנה, ואילו חשש ההכלאות הוא כבר מלפני זה, וכמבואר כ"ז במכתב הגרמיי"ל לנדא שליט"א שהביא מספריהם שהיו מכליאים את הבראקל כבר לפני יותר ממאה ועשר שנים, [בשנת 1904 וכן אח"כ בשנת תרע"ד], עיישה"ט.

[ד] מייבאי הבראקל מפרסמים עדויות שונות משוחטים המעידים שהם עצמם היו שוחטים עוף כזה לפני כחמישים שנה, והוכיחו מזה שיש מסורת על אכילת עוף הבראקל בישראל, אך למעשה סיפר לי הר"ר שליט"א שדיבר עם הר"ר שמואל הלפרין משווק עופות הבאלדי, והוא עצמו הודה בפה מלא שאין זה הבלאדי בעצמו, אלא שלטענתו הוא מאוד דומה לבלאדי, וכמו כן שמע מהרב אהרן אקמן - מייבא העופות מבליגה, שג"כ אומר בפה מלא שמי שטוען שזה גופא הבאלדי, אינו יודע מהו צורת עוף בלאדי, שהבלאדי לא היו לו שערות מעל ראשו, [ובאמת זה מוכח, שהלא אם באמת לא היה שום חילוק בין הבראקל לבלאדי, מדוע חלק הבראקל שם לעצמו להיות נקרא בשם בראקל ואינו נקרא בלאדי, וע"כ שיש בו שינוי מהבלאדי].

וכמו כן סיפר לי הנ"ל שדיבר עם השוחט הר"ר שמעון זייבלד שהוא אחד מהשוחטים שהעידו (בווידיאו ולא בכתב) שעוף זה היה מצוי פעם בינינו, ואמר לו להדיא שיש איזה שינויים בין הבלאדי לבראקל, אלא שלא ראה בזה שינוי מהותי בכדי לדונו כעוף מזן חדש בפני עצמו ולכן העיד שזהו העוף שהיו שוחטים פעם.

ולמעשה, לאחר בירורים שונים אצל מומחים שבדקו את העוף מבחוץ ומבפנים בכל איבריו עולה, שישנם כמה שינויים בינו לבין הבלאדי, ראשית בשערות שעל ראשו, ושנית בקנה השחיטה שהוא מחוספס ודלא כהבלאדי, ושלישית בצורת הביצים יש שינוי שביצי הבראקל עגולות יותר, ורביעית יש שינוי באופן כללי שהבלאדי יותר בהיר, וגם הטחול שלו יותר בהיר, וכן ישנם עוד כמה שינויים. [וקשה לבדוק הדבר לעומת הבלאדי דהיום, היות שהבלאדי של היום ג"כ מוכלא כבר, והשתנה מהבלאדי של פעם].

ולפי פשוטו, מאחר שישנם שינויים רבים בין הבראקל לבלאדי, מוכח מזה שהבלאדי והבראקל הם שני מיני עופות אלא שהם דומים זה לזה, [וקרוב לומר שהבראקל הוא ביסודו בלאדי אלא שהוכלא בעופות טמאים ולכן נשתנה תכונותיו במקצת כתכונות עופות טמאים], ומעתה כבר לא שייך להכשיר עוף הבראקל על סמך מסורת על הבלאדי, שהרי הם שני זנים נפרדים וישנם שינויים מהותיים ביניהם.

ועי' גם בעדות השוחט הר"ר דב דסקל מה שסיפר "ופעם הובא לפני השוחט הר"ר אברהם בנימין ליכטנשטיין ז"ל (שהיה לו טביעות עין), שתי עופות הדומות לבלאדי אבל עם קצת שינוי, ולא רצה לשחוט מטעם שהיה שינוי וכבר נחשב עוף שאין לו מסורה", עכ"ל, והיינו שהקפיד לשחוט דווקא הבלאדי כצורתו בלא שום שינוי כלל.

ומכאן תצא מודעה רבתא, שכל העדויות שנתפרסמו ברחובות קריה, אינם אלא על הבאלדי בלבד ואילו כלפי עוף הבראקל אין ולו עדות אחת, ואף שחלק מהשוחטים כתבו שעוף הבראקל הוא עצמו עוף הבלאדי, אבל כבר ביררנו שאין זה הבלאדי ממש, אלא היות שהוא דומה לבלאדי הרי השוחטים מכנים אותו בשם בלאדי, אך היות שכבר נתבאר שישנם שינויים לכאורה מהותיים בין הבלאדי לבראקל, קשה מאוד להכשיר את הבראקל על סמך מסורת הבלאדי, ונפל בבירא כל העדויות השונות ואין להם תוקף כלל כלפי הבראקל!

[ה] מפיצי הבראקל הביאו עדויות שהיו אוכלים עוף זה בטורקיה, אך גדולי פוסקי הדור שליט"א כבר כתבו שאי אפשר להכשיר עוף על סמך אכילת בני מדינת טורקיה בשנים האחרונות היות שלא נודע שהיו שם תלמידי חכמים בזמן שאכלו שם עוף זה, ובפוסקים מבואר שכדי להחזיק עוף במסורת צריך לבדוק שאכלו את העוף במדינה חשובה – והיינו במדינה שיש שם תלמידי חכמים, דבלא זה לא מוכח כלום שהעוף כשר, דדילמא אכלוהו בטעות.

ו] ויש להדגיש נקודה נוספת. כל העדויות המתפרסמים בשם השוחטים שהיו שוחטים עופות כאלו בעבר, מלבד מה שהוכחנו שהיו שוחטים עופות דומים הנקראים בלאדי אך לא שחטו עופות כאלו ממש, הנה גם לו יצוייר שהיו שוחטים את הבראקל בעצמו ולא רק את הבלאדי הדומה לו, מ"מ עדותם לאו כלום היא כיון שאינם מעידים שפשט המנהג במדינה שלמה לאוכלו, ומה שהשוחטים היו שוחטים עוף זה לאו ראייה היא שזהו עוף כשר, דשוחטים לאו תלמידי חכמים ניהו, וכל זמן שלא נדע שבני מדינה שלמה שיש בה תלמידי חכמים, היו אוכלים את העוף, לא חשיב מסורת, וכמבואר להדיא בשו"ע יו"ד סי' פ"ב.

וכפי הנשמע, מרן פוסק הדור בעל "תשובות והנהגות" שליט"א, דרש וחקר בעצמו אצל חלק מהשוחטים שהעידו, ושאל אותם, "האם היה עוף שלא הייתם שוחטים, או שהייתם שוחטים מכל הבא ליד"? והם השיבו שהיו שוחטים לכל מי שהיה מביא להם עוף לשחוט ללא דרישה וחקירה על כשרותו של העוף, והן הדברים שאין להוכיח מעדות שוחטים על כשרות העוף.

ז] ועל כן מאוד מאוד יש לתמוה על אותם יראי שמים ומחמירים שנמנעים מלאכול עופות הפטם, ומאידך אוכלים עוף הבראקלי, בשעה שעוף הבראקל יש בו כמה וכמה ספיקות וכמו שנתבאר שאין הדבר מוכרע להתירו על סמך מסורת הבלאדי, ומאידך שאר העופות ג"כ הם מודים שמעיקר הדין הם מותרים באכילה, ולא באו אלא לצאת מכל חשש, ואיך יצאו מחשש בשעה שהבראקל עצמו מונח בספק.

כל זה כתבתי בחופזה ואי"ה עוד חזון למועד להרחיב ולבאר

פה עיה"ק ירושלים תובב"א